

زمانی شما نیاز به دیالیز پیدا می کنید که کلیه هایتان به درستی کار نکنند. کلیه های سالم آب اضافه و مواد زائد را به صورت ادرار از بدن خارج می کنند. وقتی که کلیه ها نتوانند این کار را انجام دهند مشکلات جدی به وجود خواهد آمد. مواد زائد و آب در خون جمع می شوند و دستها و پاها ی شما ورم می کنند. شما خسته به نظر می رسید یا این که حالت تهوع پیدا می کنید. همچنین فشار خونتان ممکن است بالا برود. ادامه این وضعیت در صورت عدم درمان می تواند باعث مرگ شود.

دیالیز نوعی درمان است و بخشی از کار کلیه های سالم را انجام می دهد. در دیالیز صفاقی، دیالیز در داخل بدن و از طریق پرده صفاق انجام می گردد. در این نوع دیالیز از صفاق برای کمک به تمیز کردن خون استفاده می شود.

صفاق پوشش فضای شکمی است و اندام های درون شکم یا حفره پریتونان نظیر معده، کبد و کلیه ها را می پوشاند. این پوشش شبیه یک صافی عمل می کند. یعنی مواد زائد از درون خون شما می توانند از این عشا عبور کنند و وارد یک محلول خاص - محلول دیالیز که جهت انجام دیالیز صفاقی به درون فضای شکم شما وارد شده است - شوند.

دیالیز صفاقی چگونه انجام می شود ؟

- ابتدا، شما یک جراحی خواهید داشت تا یک لوله پلاستیکی نرم (کاتتر) درون شکم شما گذاشته شود. حدود 15 سانتی متر از این لوله خارج از شکم و زیر لباستان باقی می ماند و وسیله ای برای اتصال کیسه های محلول دیالیز فراهم می آورد. کاتتر معمولاً دقیقاً زیر و تا حدودی به سمت کنار و پایین شکم قرار داده می شود. محل خروج کاتتر معمولاً با پانسمان پوشانده می شود.
- برای هر بار دیالیز صفاقی، شما به یک کیسه محلول دیالیز نیاز خواهید داشت. محلول دیالیز ترکیبی است از آب خالص و عاری از میکروب (استریل)، قند (دکستروز) و مواد مغذی و معدنی مشابه آنچه در خون شما وجود دارد.
- محلول دیالیز به آرامی از طریق کاتتر وارد شکم می شود. لازم است این محلول 3-4 ساعت در شکم باقی بماند. محلول خون را تمیز می کند و مواد زائد از بدن وارد محلول می شوند. در پایان محلول تخلیه می شود (از طریق یک لوله وارد یک کیسه خالی می گردد). سپس محلول دیالیز از کیسه بعدی جایگزین می شود.
- به هر بار تخلیه و جایگزینی محلول دیالیز یک چرخه (سیکل) یا تعویض (Exchange) گفته می شود.
- برای انجام دیالیز صفاقی دو روش مختلف وجود دارد :
  1. دیالیز صفاقی مداوم سرپایی (CAPD) : محلول دیالیز را از طریق کاتتر وارد شکمتان می کنید و چند ساعت بعد، محلول را تخلیه کرده محلول جدید را وارد می کنید. این کار را چند بار در روز انجام می دهید. هیچ نوع ماشینی مورد نیاز نیست.

2. دیالیز صفاقی مداوم دوره ای (CCPD) : در این روش با استفاده از یک ماشین محلول دیالیز وارد شکم می شود و سپس تخلیه می گردد معمولاً این نوع دیالیز شب ها وقتی که در خواب هستید انجام می شود.

مراحل انجام یک تعویض

CAPD

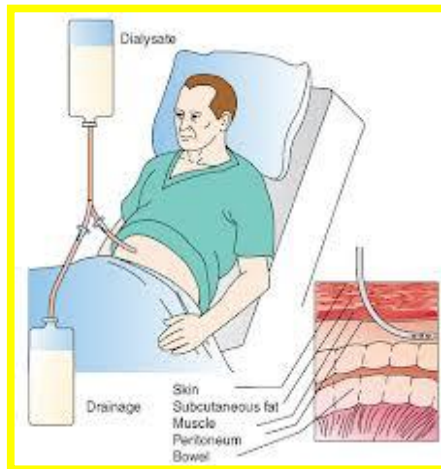
- کیسه و لوله را به کاتتر وصل کنید. کیسه را آویزان کنید تا زمانی که گیره ها باز می شوند محلول تحت تاثیر نیروی جاذبه وارد شکمتان شود. این مرحله بایستی 10 دقیقه طول بکشد.
- کیسه و لوله را از کاتتر جدا کنید. سر کاتتر را ببوشانید. محلول چند ساعت در شکمتان خواهد ماند. در این مدت محلول خونتان را تمیز می کند و مواد زائد بدن وارد محلول می شوند.
- وقتی که زمان تخلیه مایع است سرپوش کاتتر را بردارید. کاتتر را به لوله کیسه خالی وصل کنید. کیسه خالی را پایین تر از شکم یا روی زمین و یا روی صندلی توالت فرنگی قرار دهید. کلمپ ها را باز کنید. بدین ترتیب مایع تحت تاثیر نیروی جاذبه وارد کیسه خواهد شد. این مرحله 20 دقیقه طول می کشد. رنگ مایع درون کیسه زرد و شفاف ت و شبیه ادرار می باشد.
- زمانی که محلول دیالیز در داخل بدنتان قرار دارد تا شروع تعویض بعدی شما آزاد هستید و می توانید به کارهای روزانه تان بپردازید.

مرکز آموزشی پژوهشی و درمانی فیروزگر
بمفlet آموزش به بیمار

کد: N 17-2

دیالیز صفاقی

- دست هایتان را قبل از شروع هر تعویض بشوید و در صورت دستور پزشک از ماسک استفاده نمایید .
- در و پنجره ها را ببندید و وسایل تهویه را خاموش کنید .
- کیسه مایع دیالیز را به دقت از نظر اندازه ، ترکیب ، تاریخ مصرف رنگ (مایع باید شفاف باشد نه تیره) و عدم وجود نشت چک کنید .
- از یک پد خشک و گرم کننده برای گرم کردن مایع درون کیسه استفاده کنید . برای این کار پوشش کیسه را جدا نکنید . همچنین کیسه مایع را زیر آب گرم یا آب داغ نگذارید . در این صورت ممکن است میکروب ها وارد کیسه شده و باعث عفونت شوند .
- در مورد : مقدار محلول مورد نیاز ، نوع محلول ، مدت زمان هر تعویض ، تعداد دفعات تعویض در هر روز ، زمان انجام تعویض (این که دیالیز صفاقی در طول روز و یا در شب انجام شود) ، از دستور پزشک پیروی نمایید .
- از رژیم غذایی توصیه شده توسط پزشک پیروی کنید .
- روزانه خودتان را وزن کنید .
- موارد زیر را اطلاع دهید : قرمزی یا دردناک شدن محل اطراف کاتتر ، خروج کاتتر ، درد یا ناراحتی در شکم ، تهوع و استفراغ و تب

- نحوه کار با دستگاه توسط پرستار به شما آموزش داده خواهد شد .
- قبل از خواب ، کیسه های محلول دیالیز را درون ماشین سایکلر بگذارید . کاتتر را به ماشین وصل کنید و ماشین را روشن کنید . در طول شب ماشین چند تعویض (3-5 بار یا بیشتر) را انجام میدهد .
- صبح که از خواب بیدار شدید ، ماشین را جدا کنید . سر کاتتر را بپوشانید . مایعی که صبح در شکمتان وجود دارد ، در طول روز در شکمتان باقی می ماند .

عوارض و خطرات

مهم ترین مشکلات ناشی از دیالیز صفاقی عبارتند از : عفونت (عفونت در پریتونئ و اطراف محل کاتتر) ، افزایش وزن ، ضعف عضلات شکم جابجایی کاتتر و مشکلات مربوط به خواب

توصیه های مربوط به انجام دیالیز صفاقی در منزل

- کیسه های حاوی محلول دیالیز و سایر وسایل را در یک محل خنک ، تمیز و خشک نگه دارید .
- کاتتر و درپوش آن و همچنین رابط را استریل (عاری از میکروب) نگه دارید . رابط کیسه حاوی محلول دیالیز و لوله را به کاتتر وصل می کند .
- محل اطراف کاتتر را روزانه تمیز کنید . می توانید از مواد شیمیایی ضد عفونی کننده استفاده کنید .